

méer dan een netwerk infrastructuur
voor (basis)scholen

Stichting SchoolLan

Jaarverslag 2003

Stichting SchoolLan, doel:

- ◆ Bevordering van de toepassing van digitale onderwijs-middelen en methoden op basis van computernetwerken;
- ◆ Open Source Software toepassing in het onderwijs bevorderen en verder ontwikkelen;
- ◆ Regionale SchoolLan initiatieven (helpen) opzetten en ondersteunen;
- ◆ Ontwikkelingen van SchoolLan die plaatsvinden binnen de SchoolLan scholen, ten aanzien van systeem/netwerk en computerondersteunde onderwijstechnologie, verder verspreiden.

Stichting SchoolLan zal trachten het doel te bereiken door:

- ◆ Gebruik maken van Open Source Software projecten ten nutte van computernetwerken van scholen;
- ◆ Bevorderen en coördineren van een brede verspreiding van de ontwikkelde software en onderwijsmethodieken;
- ◆ Ter beschikking stellen van (digitale) onderwijsmethodieken en ontwikkelde software producten welke vrij gebruikt kunnen worden, ten einde deze verder als Open Source product (verder) te laten ontwikkelen;
- ◆ Aangaan van overeenkomsten met regionale initiatieven welke de (basis)scholen ondersteunen om de continuïteit van het ontwikkelde systeem in de desbetreffende regio te waarborgen;
- ◆ (Laten) opzetten van intermediaire regionale activiteiten ten behoeve van (basis) scholen voor technische en onderwijsinhoudelijke ondersteuning van SchoolLan computernetwerken;
- ◆ Samenwerking met – en bieden van gelegenheid aan - software ontwikkelaars om Open Source Software voor SchoolLan te ontwikkelen, uit te breiden, te onderhouden en beschikbaar te stellen.

SchoolLan ontwikkelingen en toevoegingen (software, documentatie, onderwijskundige concepten en maatregelen) worden steeds onder Open Source condities (vrij gebruik en vrije verdere ontwikkeling) ter beschikking gesteld van de gemeenschap.

Organisatie:

Bestuur:

Het bestuur van Stichting SchoolLan bestaat sinds de oprichting in 2001 uit Teus Hagen (voorzitter, werkzaam bij Stichting NLnet), Wytze van der Raay (penningmeester, werkzaam bij Stichting NLnet) en Kees Keijzers (secretaris, werkzaam bij Katholieke Universiteit Nijmegen). De samenstelling van het bestuur is in 2003 niet gewijzigd.

Werknemers:

Stichting SchoolLan had bij aanvang van 2003 drie werknemers: Ruud Suk (algemeen directeur), Bill Maas (techniek) en Bram Sluymers (techniek). Het SchoolLan team is in mei 2003 uitgebreid met een vierde persoon, Peter Fokker (marketing). Naast de vier werknemers waren er gedurende het jaar in wisselende samenstelling twee stagiairs aanwezig.

Huisvesting:

Ook in 2003 had Stichting SchoolLan zijn onderkomen in het Lorentz ondernemerscentrum, IJsselburcht 3, 6825 BS te Arnhem, e-mail: info@SchoolLan.nl.

Strategie en beleid:

Stichting SchoolLan is opgericht op 14 augustus 2001 door Stichting NLnet en is gevestigd te Arnhem. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Centraal Gelderland onder nummer 09122806 en profileert zich als een non-profit organisatie.

Het eerste jaar van Stichting SchoolLan is gebruikt om de tot dan toe ontwikkelde software in kaart te brengen en vrij ter beschikking te stellen via een CD-rom, naast het nodige PR-(voor)werk in het veld. In september 2002 is de aanzet gegeven om SchoolLan breder bekend te maken, o.a. via een artikel in Linux Magazine. Begin 2003 is na de teleurstellende resultaten in 2002 het roer omgegooid en is op basis van een business studie begonnen met het verlenen van betaalde ondersteuning aan scholen met SchoolLan door Stichting SchoolLan zelf.

De levendige discussies over welke weg met SchoolLan te bewandelen zonder de doelstellingen te verloochenen maar wel verzelfstandiging voor Stichting SchoolLan te realiseren, zijn onderzocht door SenProf BV en hebben eind december 2002 geresulteerd in het rapport *'SchoolLan aan zet'*. Het rapport geeft goed weer wat de mogelijkheden zijn voor verzelfstandiging van Stichting SchoolLan. *'SchoolLan aan zet'* heeft als leidraad gediend voor de te nemen stappen om stichting SchoolLan 'subsidie onafhankelijk' te maken op een termijn van eind 2003 tot medio 2004. De nadruk valt op "leidraad" omdat de dynamiek van de dagelijkse praktijk op de ingeslagen weg nog een plaats moet kunnen vinden. De ontwikkelingen van eind 2002 en begin 2003 wezen in de goede richting.

Positionering en werkwijze van Stichting SchoolLan naar aanleiding uitkomst rapport 'SchoolLan aan zet':

Stichting SchoolLan heeft eind december 2002 gekozen voor een positionering als "Kenniscentrum" voor dienstverlening voor inrichting, management en toekomstige aanpassingen van op Open Source gebaseerde ICT infrastructuur voor basisscholen.

Hierbij wordt gezien de ervaring van het verleden een meer directe serviceverlening gestart naar scholen in plaats van een indirecte via ROC's zoals oorspronkelijk de opzet was. Waar nodig en mogelijk zal hierbij gebruik gemaakt blijven worden van informatica- en beroepsonderwijsinstellingen, maar dit zal meer aanvullend zijn. Het achterblijven van de groei van regionale SchoolLan steunpunten impliceert dat er directe klantrelaties zullen gaan ontstaan met scholen en/of samenwerkingsverbanden van scholen.

Partners voor SchoolLan worden in de eerste plaats gezocht bij OBD's en toeleveranciers, die zich ontplooiën of ontplooid hebben op de markt voor het primair onderwijs. In principe wordt er naar gestreefd een positionering te verwerven naast en samen met de OBD's op het onderwijsondersteunings- en adviseringsniveau.

Korte geschiedenis:

Het netwerkproject SchoolLan is veel méér dan het oorspronkelijke doel van een compacte, robuuste en gecentraliseerde netwerkinfrastructuur voor (basis)scholen.

SchoolLan is in 1999 gestart door Stichting NLnet als een technisch concept met toepassingen voor configuratieontwikkeling, in samenwerking met vier basisscholen in twee (test)regio's in Venlo (Grubbenvorst) en Hoorn. Het technisch concept is verder ontwikkeld in 2000 en is in 2001 uitgegroeid tot een schaalbaar technisch systeem/netwerk configuratie concept voor netwerk computer ondersteuning van het (primaire) onderwijs.

Het oorspronkelijke plan was om SchoolLan steunpunten voor basisscholen op te zetten in een vijftal regio's. Deze regionale steunpunten werden opgezet via de samenwerkingsvorm: basisscholen (de praktijk), middelbare/hogere beroepsopleidingen informatica (met name ROC Rijn IJssel College in Arnhem, HBO Fontys in Venlo) en lerarenopleiding (HBO Fontys in Venlo).

Deze geplande samenwerkingsvorm moest gaandeweg het jaar 2002 worden verlaten vanwege te langdurige trajecten op de middelbare en hogere beroepsopleidingen informatica om de opleidingen meer in de praktijk te laten werken. Daar kwam nog bij dat het ontbreken van specifieke Linux kennis bij deze opleidingsinstituten een extra vertragende factor is. Aan motivatie ontbrak het duidelijk niet.

SchoolLan is nu een Open Source project (vrij van rechten te gebruiken en verder te ontwikkelen) niet alleen voor de informaticatechniek maar ook ten aanzien van educatie/didactiek en ondersteuning: zodoende komt elke toevoeging van een school of instelling weer vrij van rechten ter beschikking aan het geheel, het "*voor en door ons*" principe. In dit zo genoemde Open Source model wordt technologie gezien als een middel om publieke belangen te behartigen en niet als een middel om individuele winsten te behalen.

SchoolLan is een blauwdruk en een soort technisch "*kookboek*" van een lowbudget computernetwerksysteem (o.a. licentievrij te gebruiken netwerksoftware, gebruik maken van bestaande hardware) voor scholen, gericht op en opgezet vanuit de praktijksituatie bij (basis)scholen. Een uitstekende uitgangsbasis om onderwijs en schooladministratie verder te ondersteunen.

Het handelsmerk SchoolLan® is in de Benelux geregistreerd door Stichting NLnet om misbruik door derden te voorkomen.

Realisatie strategie in 2003:

Opstarten van het businessplan SchoolLan 2003 bleek moeilijk te gaan. Eind april 2003 was er contact met 47 scholen en 3 samenwerkingsverbanden van scholen, te weten Prisma (Helden-Panningen), Fluvius (Arnhem), en een OBD, GCO-Fryslan (Bolsward).

In het kader van de strategische oriëntatie waren contacten gelegd met een drietal OBD's in Tilburg (ca 130 scholen), Amsterdam (ca 230 scholen), en Leeuwarden (ca 40 scholen).

De prognose was toen dat circa 30% van deze scholen in 2003 met SchoolLan uitgerust zouden zijn en dat circa 30-40% bijdragen zouden leveren voor de verdere ontwikkeling van SchoolLan.

Helaas bleef de daadwerkelijke omzetting naar onderhoudscontracten uit.

Deels was dat te wijten aan de traagheid van beslissingen bij de scholen, en het vooruitschuiven van de formele afhandeling over de zomervakantie heen en einde jaar. Deels was het ook te wijten aan de SchoolLan organisatie zelf voor wat betreft de samenstelling van service level agreements en contracten. Hoewel de invulling van de mogelijke contracten duidelijker werd in de loop van het jaar, bleef de aanwas van klanten toch beneden het meest pessimistische scenario zoals opgenomen in het businessplan. Het concretiseren van een aantal stappen bleek nodig:

- intensivering van de marketing;
- verkorting van de benodigde tijd voor het afsluiten van contracten;
- garantiestelling voor resources en middelen.
- versteviging en uitbreiding van banden met OBD's en overheidsinstanties (ICT op school, Kennisnet, etc.);
- grotere nadruk op computer- en netwerk-beheer mogelijkheden via SchoolLan.

Hieruit is gebleken dat de in het businessplan van december 2002 uitgesproken ambitie om Stichting SchoolLan per begin 2004 financieel self-supporting te maken, niet op deze korte termijn was te realiseren. Door zorgvuldige kostenbeheersing kon Stichting SchoolLan met de voor 2003 toegezegde subsidie plus de uit installatie-, ondersteunings- en ontwikkelingsbijdragen gerealiseerde inkomsten voort tot begin 2004. Per januari 2004 zou er dan echter een financieel probleem ontstaan. Eind juli 2003 is derhalve een verzoek tot voortzetting van de subsidieverlening aan Stichting SchoolLan ingediend bij Stichting NLnet. Dit verzoek is door NLnet ingewilligd met de bedoeling om uiterlijk per 1 augustus 2004 duidelijkheid te hebben over de mogelijkheid om verder onafhankelijk van NLnet-subsidies te kunnen opereren. Medio 2004 moet een go/no-go beslissing genomen worden over het voortbestaan van de Stichting. Het criterium voor een "go"-beslissing is de realisatie van voldoende inkomsten uit SchoolLan dienstverlening per 1 juli 2004 om de lopende uitgaven van de stichting te dekken.

Zoals halverwege 2003 bleek dat de uitvoering van het businessplan achter bleef bij de verwachtingen, zo bleek in november 2003 dat het marktintensiveringsplan te traag van start ging. De technische ontwikkelingen, toegespitst op de publicatie van

een complete SchoolLan installatie CD, verliepen traag, de definitieve releasedatum werd telkens verschoven, en release werkzaamheden bleken niet up to date qua techniek. De PR verliep slecht (web pagina's niet up to date, geboden functionaliteit niet volledig in overeenstemming met het product, folders/documentatie niet voorhanden, etc.). Daadwerkelijke ondertekening van contracten ook door "oude" SchoolLan scholen is op een paar scholen na niet gelukt in 2003. Het op orde brengen van een voor SchoolLan groot scholen samenwerkingsverband in Arnhem heeft teveel inzet (kosten) met zich meegebracht.

Het gevolg is dat de omzet doelstellingen voor 2003 bij lange na niet gehaald zijn.

Activiteiten in 2003:

SchoolLan Arnhem:

De in 2002 ingeslagen weg bij het ROC Rijn IJssel College om zich de SchoolLan techniek eigen te maken en organisatorisch SchoolLan in te bedden in de lesstructuur en het geven van technische SchoolLan ondersteuning aan basisscholen, is halverwege 2003 gestopt wegens het niet kunnen bieden van een service continuïteitswaarborg aan de in beheer zijnde SchoolLan scholen door het ROC. De opgebouwde SchoolLan-kennis is door de inzet van steeds wisselende studenten vluchtig gebleken.

Stichting SchoolLan heeft de SchoolLan uitrol/service overgenomen op dertien Arnhemse basisscholen, vallend onder het bestuur van Stichting Fluvius, hetgeen zal resulteren in een contract voor onderhoud en beheer per 1 januari 2004.

Er zijn meerdere gesprekken gevoerd met de gemeente Arnhem over het opzetten van digitale trapveldjes. Deze gesprekken hebben niet geleid tot concrete SchoolLan activiteiten.

SchoolLan Venlo:

In de regio Venlo (Helden-Panningen) is bij alle achttien basisscholen van de Stichting Prisma de uitrol (in eigen beheer) van SchoolLan in volle gang. Besprekingen over hoe de samenwerking tussen Stichting Prisma en Stichting SchoolLan verder vorm gegeven kan worden verliepen moeizaam. Stichting Prisma voert de ondersteuning van SchoolLan bij haar scholen uit in eigen beheer.

Noord-Holland, Brabant, Utrecht:

Er zijn meerdere gesprekken geweest met de onderwijsbegeleidingsdiensten (OBD) A.B.C, S.O.M. en S.A.C. om te komen tot een samenwerkingsverband. Deze gesprekken hebben niet geleid tot verdere regionale activiteiten. Het gebrek aan mankracht alsook gebrek aan technische kennis speelt hierbij een belangrijke rol. Aan motivatie ontbrak het niet. Via OBD S.A.C. en op basis van individuele interesse uit Amsterdam zijn een tweetal scholen ingericht met SchoolLan.

Er is contact gezocht met Siceroo in Amsterdam voor mogelijke samenwerking. Siceroo staat voor Support en Innovatie Centrum voor Electronische Resources in Onderwijs en Ondernemingen en levert een op Citrix en Sun Ray gebaseerde thin client oplossing. Er bleek onvoldoende interesse te bestaan aan de Siceroo zijde.

Er is gesproken met Cyburg in Amsterdam (www.cyburg.nl) over samenwerking met hun Open Source Software Lab. Cyburg is een digitale proeftuin waar particulieren, instellingen en bedrijven met elkaar de mogelijkheden onderzoeken die nieuwe media via breedband bieden aan de samenleving. Bekeken wordt vooral de waarde op wijk- en buurtniveau op gebieden als zorg, onderwijs, ondernemen en overheidsdienstverlening. Door SchoolLan is weinig tot geen voortgang in een mogelijke samenwerking geboekt.

Nijmegen:

Er zijn meerdere gesprekken gevoerd met de GroenLinks fractie in de Nijmeegse gemeenteraad over Open Source in het algemeen en SchoolLan in het bijzonder. Deze gesprekken hebben niet geleid tot verdere Nijmeegse activiteiten.

Met InterNLnet is gesproken over webdiensten voor Stichting SchoolLan en een gerichte ISP aanbieding voor het onderwijs in combinatie met SchoolLan. Dit heeft niet geleid tot samenwerking.

Overijssel:

Er zijn gesprekken gepland met QLICT (een organisatie die een ICT oplossing voor het primair onderwijs aanbiedt gebaseerd op Linux) om te komen tot een samenwerkingsverband. De gesprekken verliepen traag en hebben in 2003 niet geleid tot concrete stappen.

Friesland:

Het in maart 2002 gestarte en door NLnet gesponsorde initiatief om in de regio Bolsward een SchoolLan steunpunt op te zetten in samenwerking met de onderwijsbegeleidingsdienst GCO Fryslân heeft ook in 2003 niet geleid tot het beoogde resultaat, zodat de sponsoring niet is geconcretiseerd. Vier scholen zijn van SchoolLan infrastructuur voorzien door de GCO. Er is sprake van een uitbreiding naar 8 scholen. Het aantal scholen is echter veel kleiner dan het aantal aangegeven in 2002.

Regio's en solitaire scholen algemeen, een derde evaluatie:

De voortgang in de regio's maar ook op scholen met individuele SchoolLan interesse bleef in 2003 gering ondanks de ondervonden interesse. Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen die voornamelijk van school-organisatorische aard zijn.

Landelijk niveau:

Om het educatieve en didactische gebruik van de technische mogelijkheden binnen SchoolLan te verbeteren is het overleg voortgezet met Inspectie Onderwijs

(Maarsse), Stichting ICT op school (nationaal onderwijs informatie steunpunt in Den Haag), Stichting Kennisnet, NL.tree (Internet Service Provider), het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (directoraat ICT in Den Haag) en een aantal educatieve software leveranciers (Ambrasoft, Esis, OWG). ICT op school heeft de opdracht gekregen om een filosofie te ontwikkelen t.a.v. Open Source op scholen. Ondanks herhaald aandringen is het in 2003 niet tot concrete stappen gekomen.

Techniek:

Studenten van de Katholieke Universiteit Nijmegen, de Hogeschool van Utrecht, de Hogeschool der Kunsten Utrecht en het Windesheim College Zwolle hielpen bouwen aan SchoolLan uitbreidingen en verbeteringen op het gebied van OS spiegels maken/terugzetten, een SchoolLan (demo) cd op basis van Knoppix, een 'chat' programma voor het primair onderwijs en uitbreidingen van Giplan, de grafische gebruikersschil voor SchoolLan.

Gebruiker Advies Raad (GAR):

Na het raadplegen van diverse SchoolLan gebruikers is besloten een SchoolLan Gebruiker Advies Raad op te zetten. Het opzetten van een SchoolLan Gebruiker Advies Raad reglement bevindt zich in de eindfase. De feitelijke belangstelling voor deelname aan de adviesraad door de scholen blijkt zeer gering.

Public Relations acties:

- ◆ Sponsor overeenkomst met QWEB (ISP);
- ◆ ICT en Beheer Onderwijsbeurs in Nieuwegein, Stichting SchoolLan stand en presentatie op 5 november 2003;
- ◆ Diverse voorlichtingsgesprekken, demonstraties en presentaties bij ROC's en bovenschoolse organisaties;
- ◆ SchoolLan is erkend als stagebedrijf door Ecabo.

Plannen voor 2004:

In de eerste helft van 2004 zal een inhaalmanoeuvre worden uitgevoerd: het "marktintensiveringsplan". Hiervoor is het volgende al in gang gezet:

- Ondertekening van beheercontracten met "bekende" SchoolLan scholen (scholen die met SchoolLan werken sinds juni 2003 of eerder) voor eind januari 2004.
- Concreet scholen benaderen met een direct installeerbare SchoolLan server voor die scholen.
- Een studie door NLnet medewerkers naar de haalbaarheid van vrijgave van de SchoolLan 5.1 release: dit zou met gereorganiseerde inzet haalbaar moeten zijn voor 1 februari 2004. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat alleen de strikt noodzakelijke updating van de software nog uitgevoerd wordt, en er geen uitbreidingen van functionaliteit plaatsvinden anders dan de tools voor (her) installatie van Windows client software.
- SchoolLan webpagina's bouwen die de nieuwe marktbenadering voldoende ondersteunen.
- Concrete marktbenadering: voldoende scholen worden bezocht en geworven.

Verder zal blijvend uitvoering geven moeten worden aan het businessplan '*SchoolLan aan zet*' middels het bijgestelde plan van aanpak '*De schoolbus is vertrokken*'.

Een tweetal stagiairs van het ROC Rijn IJssel College uit Arnhem zal het SchoolLan team in 2004 komen versterken.

Aan ICT op School is gevraagd om zich concreter, doelbewuster en leidender op te stellen. ICT op school heeft toezeggingen gedaan om op IT gebied samenwerkende scholengemeenschappen te benaderen om meer kennis te geven aan de mogelijkheden van SchoolLan.

Financieel:

Stichting SchoolLan kan haar activiteiten en projecten uitvoeren door het verkrijgen van subsidies van particuliere en overheidsinstellingen. Op basis van het eind 2002 opgestelde businessplan is in 2003 begonnen met het verlenen van diensten aan scholen, met de bedoeling om hiermee in de loop van 2003 / 2004 de kosten van de stichting volledig te dekken, zonder afhankelijkheid van subsidies.

De facto was was Stichting NLnet de enige sponsor van SchoolLan in 2003, voor een bedrag van EUR 222.000. Daarnaast werd in 2003 nog een bedrag van EUR 23.562 onaangewende subsidie van NLnet uit 2002 besteed, en ook werd al een voorschot van EUR 5.377 geboekt op de in 2004 van NLnet te ontvangen subsidie.

De inkomsten uit dienstverlening bleven beperkt tot het teleurstellende bedrag van EUR 2.017.

De totale lasten over 2003 bedroegen EUR 254.105.

Het financieel resultaat over het boekjaar 2003 is 0 (nul).

Voor 2004 is een sluitende begroting opgesteld met een totale omvang van EUR 260.000. Hiervan zal EUR 110.000 door Stichting NLnet gesubsidieerd worden, het resterende deel van EUR 150.000 zal uit dienstverlening verworven moeten worden.

Salarisadministratie:

De salarisadministratie was t/m december 2003 ondergebracht bij de Salarisadviesgroep Rayon Centrum van PricewaterhouseCoopers. Deze groep verzorgde tevens de loonbelasting aangiften. Na december 2003 zal D&D Consultancy, gevestigd in Arnhem, de salarisadministratie gaan verzorgen.

Accountant:

PricewaterhouseCoopers was t/m december 2003 belast met het voeren van de financiële administratie, het verzorgen van de BTW aangifte en het samenstellen van de jaarrekening 2003. De jaarrekening is een los document bij dit jaarverslag. In 2004 zal D&D Consultancy, gevestigd in Arnhem, zich bezighouden met het voeren van de financiële administratie, het verzorgen van de BTW aangifte en het samenstellen van de jaarrekening 2004.

Stichting SchoolLan